

V I N N Ý

K M E N

číslo 21

*Občasník Brněnské diecéze
Církve československé husitské*

listopad / 2016

„Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.“

J 15,5

Obsah

Úvodní slovo (<i>J. J. Dovala</i>)	4
Adventní zamyšlení (<i>S. Silná</i>)	6
Maria, matka Páně (<i>P. Šandera</i>)	8
Liturgika pro děti – a nejen pro ně (<i>L. Pliska</i>)	12
Rozhovor s farářkou S. Silnou (<i>M. Kubíček</i>)	17
Děti nám zachránily svět! (<i>I. Krejčí</i>)	20
Karel IV. - otec vlasti (<i>M. Kubíčková</i>)	22
Proběhlé akce	25
Výročí a narozeniny	26
Doporučujeme... ..	27
Datový plán	29

Úvodní slovo

Milé sestry a bratři,

budte pozdraveni na prahu nového církevního roku. Když tyto řádky píší, v Sýrii probíhá bombardování města Aleppo. V Iráku se armáda snaží osvobodit město Mosul, které je již dva roky v rukou zločinecké organizace s názvem Islámský stát. Mohli bychom pokračovat Severní Koreou a Čínou, kde jsou denně popravení a zotročováni lidé jiného názoru, než velí oficiální doktrína těchto zemí. Na africkém kontinentu probíhá tolik konfliktů a občanských válek, že není v našich silách je tady všechny vzpomenout. Přemýšlí evropský člověk o tom alespoň chvíli denně? Uvědomujeme si to? Anebo jsme hluší a slepí – zabarikádováni ve svém bezstarostném ghettu? Až když teroristé připraví o život několik Evropanů, ustrneme a na chvíli dokážeme prozírat, protože náš ráj byl narušen. Jinak se nás utrpení těch, kteří jsou daleko, nedotýká.

Rok 2017 je ve znamení světové reformace. V tomto roce uplyne pět set let od chvíle, kdy Martin Luther přibil na chrám ve Wittenbergu své protiodpustkové teze. Bylo to sto let po Husovi a ten okamžik znamenal další rozštěpení církve a další krveprolévání. Řím nebyl ještě připraven na dialog. Díky Bohu, dnes žijeme v jiné době. Době, ve které se mohou sejít nad Bibli katolíci i protestanští duchovní. Dokonce se spolu modlí a chválí Boha.

Odkaz reformace ale vnímám ještě hlouběji. Reforma církve je zbytečná, pokud se nezreformujeme my sami. Pokud setrváváme při starém myšlení a konání. Pravá reformace je naše vnitřní metanoia. Obrácení tváře k Bohu a vyhlížení Božího příchodu.

Je to sám Bůh, kdo je ochoten způsobit změnu v našem srdci, pokud se mu dostatečně odevzdáme. Nehledejme štěstí ve světě, hledejme je v sobě. Nehledejme poklady ve světě, hledejme je v sobě. Nehledejme Boha ve světě – i když jeho působení nalézáme všude – hledejme ho v chrámu naší duše. Jak napsal kdysi Jan Hus: „*Když na Boha vzpomeneš, nepůjdeš daleko, v sobě ho nalezneš a v něm se pokocháš.*“

Jako křesťané mějme odvahu hledat mír, pokoj a smíření. Hledejme a nacházejme to, co nás spojuje. Jednota neznamená uniformitu. Jednota je dar Boží, je to strom, který přináší plody různých barev a vůní. Modleme sa za vládu světla ve světě i v nás. Modleme se za vítězství dobra, pravdy a lásky, ať vane vítr Ducha. A hlavně: sami Duchu svatému nepřekážejme, denně pracujme s ním a pro něho. Naše skutky, myšlenky a slova ať se třpytí jako Boží zář. To je náš společný křesťanský vklad pro celé lidstvo, to je cesta, kterou Bůh od nás očekává.

Sestry a bratři, přeji naší zemi i všem národům pod sluncem hojnost Boží milosti, Kristův pokoj a mír a přítomnost Ducha Svatého v lidských srdcích – v průběhu adventu i v celém následujícím roce .

Juraj Jordán Dovala, biskup

Adventní zamyšlení

Texty: Ž 102,16-23, Jp 4,4-7, Mt 5,14-17

Připadá mi, že je rok od roku obtížnější zachytit tu pravou vánoční atmosféru, takovou tu z Ladových obrázků, z dávných dětských vzpomínek, nebo prostě takovou, která nikdy nebyla, ale po které jsme vždycky aspoň v skrytu duše toužili. Kdysi lidé ochotně v zimě ještě za tmy putovali kdovíjak daleko na roráty. Nic z toho neměli – šli jen kvůli duši. K vánoční atmosféře tak patří řada protikladů – zima i teplo, tma a světlo, ticho a zpěv, utrpení a láska. Ale protiklady a komplikované pocity zdržují – takhle to asi vnímá dnes hodně lidí. Jenže – ta pravá vysněná vánoční atmosféra právě vyžaduje spoustu času – času na vnímání toho, co se děje v přírodě, vnímání jejího klidu a ticha. Času na vnímání druhých lidí – jejich skrytých bolestí a nadějí, jejich touhy po setkání a po spočinutí. A především také času na vnímání sebe – na tiché rozjímání nad tím, co jsem udělal(a) se svým životem, co dál, jak hospodařit se svými silami a časem, aby to mělo smysl, co má cenu a co je bezcenné a zhoubné. Jakou cestu, jakou pomoc a jaký úkol mi nabízí Bůh. Advent – to je i putování po cestách bolesti a naděje.

Času je ovšem vždycky málo – žijeme pořád pod jeho tlakem, který nás nutí se rozhodovat, abychom ho docela nepromarnili. Rozjímání nad rozpory duše a nad rozpory světa zdržuje. Zdržuje – od čeho vlastně? Co je tak důležité, že kvůli tomu nemáme čas na svou duši? Jistě, je to ta spousta věcí přece, které právě kvůli Vánocům a kvůli té atmosféře musíme stihnout udělat – nakoupit, připravit, zajistit... Advent je nejlepší byznys roku. Dá se nakupovat 24 hodin denně, dnem i nocí nám reklamy vnucují, co musíme mít a zaručeně koupit, aby naše Vánoce byly ještě vánočnější a měly tu pravou atmosféru. Abychom byli šťastní, abychom žili v radosti a ve svobodě – každý prostředek je dobrý k tomu, aby nám obchodníci vytáhli z kapes jednu z forem energie – peníze – i koledy, Ježíška, vánoční symboly, cokoliv. Taková vánoční atmosféra je bez rozporů a bez tajemství: naplno žije jenom ten, kdo si užívá, ten, kdo

na to má. Všechno ostatní zdržuje. Taková atmosféra nás nutí, abychom chtěli věci, které nepotřebujeme, abychom se cítili zahanbení, pokud na ně nemáme, abychom se báli zůstat stranou. Je to zlá „vánoční“ atmosféra a umí plodit zlé skutky. Kolega farář vzpomínal, jak v adventu v kostele, který spravoval, zažil vloupání – někdo vyrazil rám a odnesl dveře zpod kůru. Obtížně se to chápe, co se děje v člověku, který si do kostela v adventu přijde vyrazit a odnést dveře. Říká se, že dnes lidem už nic není svaté. Ale není to pravda: svatým se stal vlastní prospěch – okamžitý prospěch a zisk, bez ohledu na druhé a na důsledky našeho chování a jednání. Ty ukradené dveře jsou nakonec jenom takovou malou ukázkou, činem nějakého drobného lumpa nebo zoufalce, ale je to součást té zlé atmosféry, kdy důležitější jsou věci než lidé. Co dělat? Jak čelit ohrožení majetku, ohrožení poslání církve, ohrožení lidskosti a skutečných hodnot? Hledáme různé metody, ta otázka je těžká. Je to i otázka po smyslu církve v tomto světě, otázka po adventním očekávání světla v temnotách, otázka po tom, zda dokážeme být oázou ve světě kolem, místem, kde je čas a klid a kde důležitější než věci je Bůh a duše. Dokážeme my lidé, každý z nás, sami takovými být a dokážeme takovou atmosféru, energii a taková místa kolem sebe vytvářet, případně je uhájit?

Není pochyb o tom, jak viděl úkol církve v tomto světě Pán Ježíš – světlo – město na hoře – nemůže se schovat – svítí všem v domě dobrými skutky. Jak tomu dostat? „Radujte se vždycky, ne-trapte se, modlete se,“ říká sv. Pavel. Není to laciná rada – jeho život a život tehdejších křesťanů nebyla žádná procházka růžovým sadem. My si dnes, aspoň u nás, nemůžeme stěžovat na nějaké pronásledování, ani přílišné utrpení – a přece nám radost a odvaha chybí. To je ten dárek, který potřebujeme dostat o Vánocích – obnovu radosti z lásky, z Boží lásky, obnovu životních hodnot, obnovu odvahy a touhy něco dobrého dělat. A pokoj Boží, převyšující každé po-myslení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Sandra Silná
farářka v Brně - Botanické

Maria, matka Páně nad Komentářem k Základům víry

Jedním z témat, která rozvířila diskuse nad identitou naší církve, byla i otázka mariologická. Jaké místo zaujímá v naší tradici Maria, matka Páně? Mariánská úcta bývá často spojována s římským katolicismem. Pokud se o ní vážně uvažuje také u nás, chápou to někteří jako vnášení cizorodého prvku do naší církve. Někdo to dokonce dramaticky vyjadřuje jako pokus o rekatolizaci naší církve. V některých to vyvolává obavu o budoucnost a podobu církve. Není divu, že to vede k vzednutí emocí. Ovšem emoce nám tu nepomohou. Je třeba podívat se na otázku věčně. V naší tradici je východiskem Písmo. Z tohoto východiska lze říci: Maria a mariánská úcta má v naší církvi zcela legitimně své místo. Nepatří jen určitému proudu či určité konfesi v křesťanství. Maria patří k celé jedné, svaté Boží církvi. Vždyť se jedná o matku našeho Pána, o ženu, které Bůh připravil zcela jedinečné místo ve svém spásném plánu. Ve chvalozpěvu tradičně nazývaném Magnificat Maria mimo jiné zpívá: „Hle, od této chvíle budou mne blahoslavít všechna pokolení, že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný. Svaté jest jeho jméno a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí,“ (L 1,48b-50). Úcta projevovaná Marii vlastně patří Bohu, který činí velké věci a uskutečňuje spásu.

Hlavním pramenem svědectví o Marii je evangelista Lukáš. Proto bývá někdy nazýván „mariologem Nového zákona“. Ale není jediný. Patří sem také ostatní evangelisté i apoštol Pavel a další autoři Nového zákona. O Marii se toho v Novém zákoně nepíše mnoho, ale jsou to podstatné údaje. Maria jako matka našeho Pána má své pevné a nezastupitelné místo ve zvěsti o Kristu.

Obecná křesťanská tradice akcentuje u Marie jak její panenství, tak i mateřství. Významným dogmatickým vyjádřením staro-

věké (ještě nerozdělené) církve je rozhodnutí Efezského koncilu (431 po Kr.). V tehdy probíhajícím christologickém sporu o to, zda Marii přísluší titul Theotokos (=Bohorodička) nebo jen Christotokos (=Kristorodička), dali koncilní otcové za pravdu Cyrilu Alexandrijskému proti cařihradskému patriarchovi Nestoriovovi. V důsledku toho byl Marii přiznán titul Theotokos. To znamená, že Maria počala, nosila a porodila vtělené věčné Slovo (druhou hypostazi Trojice, která přijala lidství), což věčně odpovídá zvěsti Písma. I když otázka řešená Efezským koncilem byla christologická, stal se tento koncil impulsem pro rozvinutí mariánské úcty v církvi obecné.

V proudu ekumenické tradice zdůrazňující jak Mariino panenství, tak i mateřství stojí Mistr Jan Hus i naši utrakvističtí předkové. Vlastní tradice Církve československé husitské především akcentuje Mariino mateřství. „Matku Kristovu Marii ctíme nade všechny ženy pro její tak požehnané mateřství,“ píše Karel Farský v *Odlíšných názorech v CČS o věcech víry*.

Marii se ve spojitosti s Ježíšovým lidským původem věnují také *Základy víry* (ot. 134-135) i se *Stručným komentářem* (IV, 6) schváleným VIII. sněmem. Ten vsazuje výpověď *Základů víry* o tom, že Ježíš byl „synem Josefovým a Mariiným“ do souvislosti s právním stavem v tehdejší židovství. Ježíš vyšel z rodiny Josefa a Marie z Nazareta (*Mt 13,55-56*), kde vyrůstal a byl vychován v tradiční židovské zbožnosti. Skutečným Ježíšovým původem od věčnosti však je sám Otec (*J 1,1;7,27nn*). Ježíšovo početí spojuje Nový zákon i na něm založená starokřesťanská tradice s působením Ducha svatého. Lukášovo svědectví tu obsahuje řadu prvků a starozákonních motivů (zejména stvoření a vznášející se Duch; sestoupení Boha na horu Choréb, do stánku setkávání na poušti a konečně také do chrámu v Jeruzalémě). *Základy víry* vykládají zvěst o Kristově narození z Panny tak, že „Bůh si Mesiáše svého království formoval od jeho vstupu do tohoto světa v dokonalé jednotě s ním,“ (ot. 135). Početí z Ducha svatého interpretuje *Stručný ko-*

mentář k Základům víry tak, že v Ježíši přichází spása jako nový počátek v hříšném lidstvu vycházející čistě z iniciativy Boží. Smyslem této zvěsti je tedy vyznat a dosvědčovat dokonalou jednotu Ježíše a Otce od samého počátku. V tomto bodě se sbíhá poselství Písma i svědectví starocírkevní tradice (včetně intence vedoucí k prisouzení titulu Bohorodička) stejně jako tradice reformátorů i vlastní tradice naší církve. Marie je prostě „matka Páně“. Slovo „Pán“ označuje Mesiáše, ale současně je také ekvivalentem samého Jména Božího (Tetragram).

O Marii se dále ve Stručném komentáři píše, že ona „zosobňuje a zastupuje společenství věrných Božího lidu, očekávající a přijímající naplnění Božích zaslíbení.“ Maria je tak spojena se společenstvím věřících. To je dost důležitý moment. Maria patří k Izraeli jako pravá dcera Sijónská. Je výkvětem starozákonní zbožnosti (viz chvalozpěv Magnificat L 1, 46-55). Současně patří také k tehdy rodičí se Kristově církvi (viz Maria s učedníky na modlitbách očekávajícími seslání Ducha Sk 1, 14). V Janově evangeliu poručí Ježíš z kříže milovaného učedníka své matce a svou matku milovanému učedníku (*J 19,26-27*). Odtud bývá Maria v ekumenické tradici někdy chápána jako „matka církve“. Maria obdařená plností milosti je personifikací věrné církve. Čím se tato věrnost projevuje? Očekává a přijímá naplnění Božích zaslíbení. Tím je řečeno vše podstatné. Centrum jejího života tvoří to, co Bůh zaslíbil. Na to myslí. Nezapomíná na to. Chová to v srdci. Uprostřed všedního života je přítomna Bohu a jeho dílu. A pak toto dílo přijímá a aktivně se na něm podílí.

Shrňme si to: Marii ctíme jako matku našeho Pána. V ní vidíme ztělesnění věrného Božího lidu Staré i Nové smlouvy. Spolu s Marií chválíme Boha za jeho spásné dílo a očekáváme jeho naplnění. Žijeme ve světě, věnujeme se své práci, ale Maria nás učí mít srdce u Pána.

Biblickou zvěstí o Ježíšově početí z Ducha svatého a narození z Marie Panny „je nám zvěstováno jedinečné tajemství“ (Stručný komentář). „Tajemství“ možno interpretovat jako „Bůh jednající v dějinách“. Zvěst o početí z Ducha a narození z Panny smíme brát jako znamení (signál): „Tady je při díle mimořádným způsobem Bůh sám.“ Takové tajemství nelze analyzovat rozumem. Můžeme se o to pokoušet, ale tímto „nástrojem“ ho plně nepochopíme a nepronikneme do jeho hloubky. Znamení můžeme pouze přijmout jako znamení a nechat se jím vést do tajemství. Toto jedinečné tajemství podle Stručného komentáře „ve víře vděčně přijímáme“. Kež se tak děje v obcích naší církve doopravdy!

Madonna

Petr Šandera, farář v Kuřimi

MARIA-HOŘÍCÍ KEŘ

Dieter Voll

*Jsem evangelík
a Maria je pro mne atraktivní
jako obraz Božího vtělení*

*Na poušti hořel trnový keř
a přece neshořel
„Vyzuj svou obuv, země zde je svatá“
Zde se Mojžíš učil modlitbě*

*V Hamburku jsem viděl trnový keř
z kovaného železa ve Svatém Petru
U koše se svíčkami stálo:
„Chcete jednu založit a za někoho se modlit?“
Celý keř byl plný světél
Takový trnový keř
stál i ve Františkově kapli ve Walkersdorfu*

*Trnový keř a Vánoce
Vánoční stromek je trnový keř
Na starých vánočních obrazech hoří keř
a u jeslí leží střevec -*

*adorace zázraku:
Bůh se dotkne člověka
a ten neshoří na popel
Maria počne a žije
To, že se stane matkou a zůstane Pannou
je menší div*

*Vždy hořely svíce před obrazy Marie
s papežem i bez něho
Jedna ikona východní církve se jmenuje:
„Bohorodička – keř, který neshoří“*

*Maria je keř, Kristus je plamen
Mojžíš neuctíval keř
ale Boha, který se v něm zjevil
Modlím se k tomu, který se stal
v Marii člověkem
Pro oba, keř i Marii, však platí
V jejich blízkosti se dobře modlí*

Liturgika pro děti – a nejen pro ně

Stůl Páně

Vstoupíme-li do jakéhokoliv sboru CČSH a do jeho hlavní bohoslužebné části (liturgické síně), ihned vidíme, že v centru, na předním místě, je umístěn **stůl Páně**, který je pokryt čistým bílým ubrusem ozdobeným vhodnou krajkou.

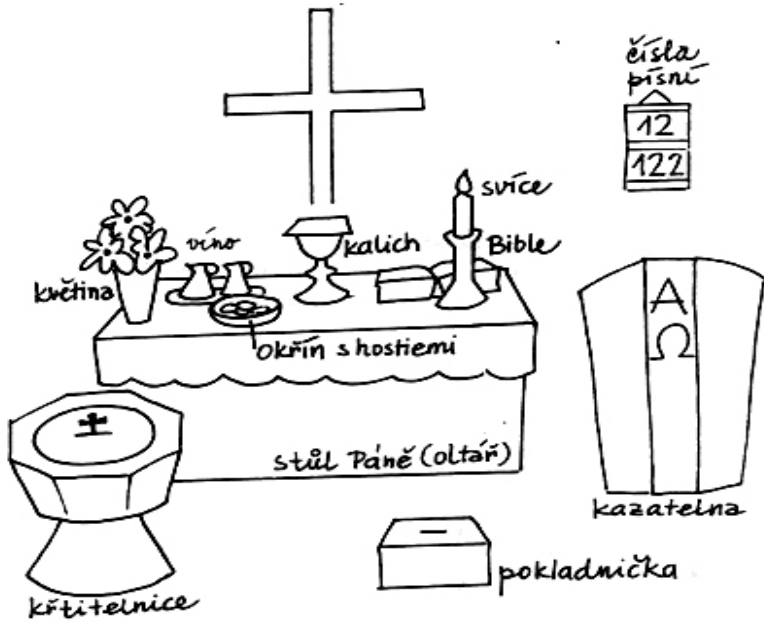
Při bohoslužbách na jejich začátku je uprostřed na stole Páně umístěn kalich, s purifikatoriem (utěrkou) a s mešní patenou (placatou miskou), na které leží velká hostie (nekvášený chléb). Mešní patena je pak přikryta palla (přikrývkou na kalich) a na ní je položen korporál (ubrousek).

Korporál
Palla
Mešní patena
Purifikatorium
Kalich

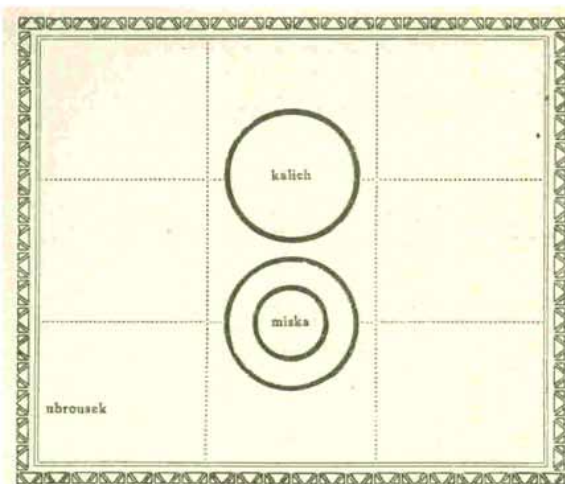
Vedle kalichu po jeho pravé straně poněkud stranou najdeme konvičky s vínem a vodou na tácku a okřín (konsekrační patenu - větší miskou) s malými hostiemi. Na stole Páně při bohoslužbách by nemělo chybět Písmo svaté (Bible), a po stranách stolu Páně živá květina (po pravé straně duchovního stojícího za stolem Páně) a svícen se svíčkou (po levé straně duchovního stojícího za stolem Páně). Neměl by chybět ani symbol kříže, není-li ovšem již v čele stolu Páně nebo na zdi za ním.

Dále pak můžeme v některých sborech na stole Páně zahlédnout (v místě, kde je svíce) i pulpit (podstavec) pro Bohoslužebnou knihu (misál) a v blízkosti stolu Páně pak kazatelnu, popřípadě i křtitelnici. Ve sboru by na vhodném místě měla být i tabulka na čísla písní a také pokladnička na bohoslužebné sbírky.

Slavnost večeře Páně

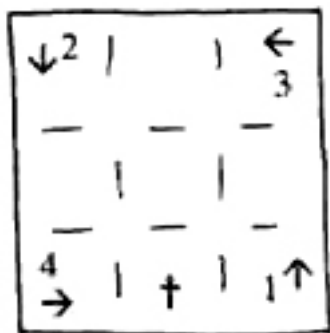
Při slavnosti večeře Páně rozloží duchovní (kněz, biskup) na stůl Páně korporál (ubrousek), na který postaví kalich a mešní patenu (placatou misku) s velkou hostií a purifikátorem (utěrkou). Vedle korporálu (ubrousku) umístí pallu (přikrývku na kalich).

Do kalichu nalije víno z jedné konvičky a přidá trochu vody (několik kapek) z druhé konvičky. Pak kalich přikryje pallou (příkrývkou na kalich).

Po skončení přijímání (večeře Páně) duchovní (kněz, biskup) do kalichu nalije zbylou vodu z konvičky, krouživým pohybem kalich vypláchne, vodu z kalichu vypije a kalich vytře purifikátorem (utěrkou). Poté postaví kalich mimo korporál (ubrousek), který složí podle obrázku. Kalich postaví opět doprostřed stolu Páně, dá přes něj purifikatorium (utěrkou), pak mešní patenu (placatou misku), na kterou položí pallu (příkrývku na kalich) a korporál (ubrousek). Takže vše je pěkně složeno jako na začátku bohoslužby.

Bohoslužebné předměty

Stůl Páně

Stůl Páně bývá zhotoven obvykle ze dřeva nebo z kamene a je postaven tak, aby plně soustřeďoval pozornost všech věřících. Někde se místo označení stůl Páně dosud užívají slova oltář, popřípadě obětní stůl nebo bohoslužebný stůl, ale ani jedno toto pojmenování není správné, protože pro CČSH není stůl Páně oltářem „nekrvavé oběti“, ale slouží jako předmětný symbol k liturgickému znázornění poslední večeře Páně, k zpřítomnění Ježíšovy oběti a zvěstuje nám i radostné obecenství bratří a sester v Kristu. U stolu Páně prožíváme jistotu, že Kristus je přítomen, a toužebně vyhlížíme jeho druhý příchod v slávě.

Kalich s vínem

Víno spolu s chlebem jsou hlavními symboly slavnosti večeře Páně. Při Poslední večeři pozvedl Pán Ježíš kalich a řekl: „**Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů**“ (Mt 26,27-28). „**Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá**“ (L 22,20). Symbol kalicha ukazuje tedy především na kříž, na oběť Ježíše Krista, kterou Bůh smazává náš hřích, ale znázorňuje nám též i obecenství bratří a sester v Kristu, obecenství víry, naděje a lásky.

V dějinách českého národa vzbudilo užívání kalicha při bohoslužbách zvláště velký zájem v době husitské, kdy zásluhou Mistra Jakoubka ze Strážnice bylo zaváděno přijímání pod obojí po vzoru prvokřesťanském. Kalich se tak stal symbolem husitské reformace.

Patena s chlebem

Vedle kalicha s vínem je na stole Páně mešní patena (placatá miska) s chlebem a okřín (patena konsekrační – větší miska) s chlebem, neboť chléb stejně jako víno je hlavním symbolem večeře Páně. Tento chléb má ovšem tvar hostie, je to tedy nekvašený chléb. Duchovní (kněz, biskup) při hlavních liturgických úkonech – při obětování, zpřítomnění a lámání chleba, zvedá chléb tak, aby byl viděn všemi přítomnými.

Při obětování je pozvedání kalicha a chleba znamením Ježíšova těla a krve a zároveň i díkůvzdáním za Ježíše Krista a jeho oběť. **Při zpřítomnění** je použití chleba a kalicha liturgickým znázorněním poslední večeře Páně, a proto jsou připomínána slova, jimiž Pán Ježíš Kristus ustanovil svátost večeře Páně: „**Vezměte, jezte, toto jest mé tělo, které se za vás vydává. To činite na mou památku**“ (Mt a L 22,19). **Při lámání** hostie na dvě části je lámaná hostie symbolem Krista, který se nechal za nás ukřižovat a zmařit. Při oddělení částičky z levé půlky hostie, což je symbolické oddělení ducha, duše Ježíšovy, se obě půlky velké hostie na pateně zase spojí, což je symbolem uložení do hrobu. Korporál (ubrousek), na kterém leží patena se zmařenou hostií, je symbolem pohřebního plátna, do kterého byl Kristus zavínut. Závěrečné hození odlomené částičky z levé půlky hostie do kalichu s vínem je symbolem oživení – vzkříšení Krista.

Všem, kdo v Ježíše Krista věří a vírou jej přijímají, je obětovaný, vzkříšený a oslavený Kristus při večeři Páně v moci Ducha svatého přítomen. Proto duchovní při zpřítomnění vyznává: „**Kristus vprostřed nás**“.

Lubomír Pliska
farář v Kvasicích

Rozhovor s farářkou Sandrou Silnou

Do Brna jste přišla, nemýlím-li se, z náboženské obce Praha – Břevnov. Je to sice ještě poměrně krátká doba, ale určitě již dost dlouhá na to, abyste mohla do jisté míry srovnávat. Jsou nějaké zvláštní rozdíly mezi pražskou obcí a tou, kde sloužíte teď?

Ano, je to tak, působila jsem téměř 10 let v NO CČSH Praha 6 Břevnov, byla to moje první farnost, a ač jsem tam původně šla jen jako záskok za mateřskou dovolenou tehdejší sestry farářky, zůstala jsem zmíněnou relativně dlouhou dobu. V pražské břevnovské obci bylo společenství mnohem menší, méně lidí na bohoslužbách, menší zájem o mou práci, moje duchovenské služby, menší dům (sbor). Tady v Brně na Botanické je to tedy všechno větší a je tu v dobrém smyslu slova cítit i ta síla tradice místního sboru, vazeb mezi lidmi. Líbí se mi, že tady máme práci rozdělenou, že nejsem sama na administrativu, péči o kostel, což na Břevnově mnohdy bylo (ale ne vždy). Nejde o to, že se práce musí udělat, jde o to, když jí dělá víc lidí, lépe to tzv. odsejpá, víc očí víc vidí a víc hlav má víc nápadů. Nevím, zda to jsou vyloženě „zvláštní“ rozdíly, ale je pravda, že jsem byla farářkou malinkého sboru a teď jsem farářkou velikého sboru, se vším všudy.

Vy jste ale kromě služby v církvi ještě řadu let pracovala v Ekumenické radě církví (a vlastně tam ještě stále pracujete). Je vůbec možné takovéto dva náročné úvazky zvládnout? Není to poněkud vyčerpávající? A co všechno jste tam měla (máte) na starosti?

Pracovala jsem v ERC po dvě funkční období, tedy dohromady osm let, nyní svou práci pro pražskou kancelář uzavírám. Měla jsem na starost správu domu, vedení sekretariátu, návrhy tiskových zpráv, agendu kanceláře, koordinaci práce komisí a zajištění ubytování v malém penzionu. Začínala jsem tam jako svobodná žena tzv. „bez závazků“, tudíž se dva pracovní úvazky daly zvládnout, sice

často na úkor osobního času, ale i díky tomu, že obě práce jsou variabilní v tom smyslu, že jde spíš o penzum úkolů, které je třeba vyřídit, než o sezení někde „od-do“. Nyní v ERC končím jako téměř rozvedená maminka malého syna ve školkovém věku. Zvládat se dá leccos, hodně záleží, jak moc člověk má srovnané systematicky v hlavě to, jak a v jaké posloupnosti chce dané úkoly zvládnout, jak moc obětavosti máte v sobě a nakolik pomáhá okolí, nejbližší. Pak je celá řada proměnných, nebo dopředu nezjistitelných faktorů, jako například povaha dítěte a slučitelnost pracovních úkolů s péčí o kojence, možnost cestovat na služební cesty s dítětem, rodinou apod. Heřman je našťastí dítě, které se mnou zvládlo prožít první dva roky života nejen na dece a písčovišti poblíž sídla Ekumenické rady církví, ale i po jednáních, kancelářích, na svatbách či přípravách snoubenců v čajovnách apod., a nevypadá, že by měl trauma, naopak, je zvyklý na lidi a od útlého věku velmi plynně a hezky mluví. 😊 Souhrnně bych řekla, že jsem měla v leccems velké štěstí, a to i v tom, že jsem to zvládla zdravotně. Taky musím přiznat, že jsem si tou pracovní obětavostí a nasazením velkou měrou pokazila manželství a že už podobnou pracovní zkušenost (tedy dva úvazky naráz) nehodlám takto opakovat, byť činorodá asi zůstanu stále. 😊

Zajímala by mne teď hlavně vaše práce v ERC. Měla jste možnost za ta léta nahlédnout detailněji do specifik jednotlivých členských církví. Narážela jste někdy na jisté „třecí plochy“, bylo nutno „dolaďovat“, anebo byla tato spolupráce bez vážnějších problémů?

Třecí plochy jsou asi po leta stejné - společné slavení či neslavení svátosti večere Páně, terminologie (např. bohoslužba x slavnost), kterou jsme ladili s pravoslavnými, a pak rozdílný přístup církví k některým menším, méně tradičním církvím a dalším náboženským směrům. Tady je co ladit neustále, a málo pomáhá, že praxe v okolních státech je často jiná, církve spolupracují víc a dobré příklady máme téměř na očích.

Co pro vás bylo v této práci nejvíc přínosné?

Právě to, co zmiňujete v předchozí otázce - měla jsem možnost nahlédnout detailněji do specifik jednotlivých členských církví. Osm let není zas tak krátká doba, člověk leccos pochytl, odporuje. Měla jsem možnost poznat i práci některých mezinárodních ekumenických organizací, potkala zajímavé lidi. Účastnila jsem se mnoha jednání na různých úrovních státní správy, viděla jsem, jak funguje práce některých úřadů. Tohle všechno jsou cenné zkušenosti, které mi možná teď už na nic nebudou, ale něco ve mě doufám zůstalo. 😊 A co je hlavní, je ten tzv. „lidský faktor“, to, že díky práci v ekumeně jsem o mnoho desítek hodin zajímavých setkání s lidmi bohatší, některé kontakty přetrvávají a snad i zůstanou.

A konečně – jaké poznatky z vašich jistě bohatých zkušeností je možno (a chtěla byste) využít v náboženské obci?

Jednoznačně udělat si čas a vzájemně si naslouchat. To je to nejvzácnější v době, kdy ze všech stran slyšíte mantru dneška „nemám čas a nestíhám“. Mnoho neporozumění, konfliktů a církevních rozkolů vzniklo i z toho, že si lidé vzájemně nerozuměli, neznali pozadí svých pohnutek, nekomunikovali spolu... I ekumena začíná tam, kde si spolu vedoucí církví sednou k jednomu stolu a jednájí. Takže v náboženské obci prvně pořádný stůl a příjemné prostředí na faře, tak, že se zde lidi rádi sejdou, zastaví, posadí a rozmluví. A s tím ať si nás Bůh pak použije, jak je potřeba! 😊

Děkuji za rozhovor.

Miroslav Kubíček

Já děkuji za pozvání k rozhovoru.

Sandra Silná

Děti nám zachránily svět!

z tábora ve Vápenné

Mise ve Skavsku u Kroměříže zdárně ukončena!

Ano, čtete správně. Letní světová vědecká konference dětí „S.K.A.V.S.K.O.“, která se konala ve dnech 6. až 13. 8. 2016 pro skupinu vybraných vědců z celé naší planety – tedy 25ti dětí z Brněnské a Olomoucké diecéze CČSH, byla úspěšná.

„Vědci“ zachránili náš svět. Tedy spíše všechno, co potřebuje lidstvo k životu: čistou vodu, čistý vzduch i přírodu se vším, co v ní přebývá. A že to byl dramatický týden plný nečekaných zvratů a ohrožení pohromami – jako například hynutí včel, vymírání dobytka, úplná ztráta zdrojů vody a další – se můžete podívat na našem webu: cchsh-pv.cz, v rubrice „fotky 2016“. Děti, vlastně pardon, „vědci“ řešili velmi náročné úkoly i technického rázu; museli třeba vytvořit poutače a videoklipy pro informování o hrozících pohromách. Žádná legrace. Zejména tehdy, když zjistily, že veškerá technika (počítače, mobilní telefony, i-pody, videa atd.) přestává sloužit člověku, ale slouží najednou sama sobě, a tím se role úplně přehodily. Služebníkem techniky se najednou stal člověk. Veškerá technika nám začala vládnout a diktovat svá pravidla. A že technika nemá slyšení a žádný cit, to vám nemusím povídat. Nebyla najednou žádná energie světelná ani tepelná. A to byl teprve začátek.

No, nebudu vás napínat – „naši vědci“ zvládli všechno na výbornou. Ale byly to nervy, to vám řeknu! No řekněte sami, nejsou báječní?

Odměna byla zasloužená. Závěrečná párty s rautem, večerním promítáním filmu „v peřínkách“ a se zmrzlinou k tomu.

Takže, až se ráno probudíte do nového dne, nezapomeňte našemu Pánu poděkovat za svoje děti – jsou ochotné náš svět chránit za všech okolností.

P. S.: Pro jistotu jsme v ranních a večerních modlitbách prosili Hospodina o moudrost, ochranu a tak vůbec. Však to znáte.

Krásné a požehnané dny přejí vedoucí tábora „Vápenná“:

Kuba, Máňa, Víťa a Lucka

Zapsala Ivana Krejčí,
farářka v Prostějově

Karel IV. - otec vlasti

Celý letošní rok se nese v rámci akcí konaných k výročí narození Karla IV. Z webových stránek otecvlasti.eu se můžeme dozvědět základní informace o tomto panovníkovi.

Karel IV. je oceňován především pro svou moudrost, vzdělanost a diplomatickou obratnost. Za jeho vlády dosáhly české země nebývalého hospodářského i kulturního rozkvetu. Dlouho opomíjená Praha se stala, založením Nového Města pražského, skutečnou metropolí Svaté říše římské. A ani jeho další zakladatelské činy neztratily nic ze své důležitosti a dodnes se jimi můžeme těšit. Ať už je to při obdivování monumentální krásy chrámu sv. Víta, během procházek po Karlově mostě či při rozjímání v chodbách Karlštejna.

Karlova vláda nevratně zasáhla i do dalších oblastí společnosti. Vzdělání bylo podpořeno založením proslulé Karlovy univerzity, která byla první univerzitou na sever od Alp. Význačným činem v oblasti církevní pak bylo založení pražského arcibiskupství, které ukončilo podřízenost arcibiskupství německému. V neposlední řadě je potřeba zmínit výjimečné postavení v rámci Svaté říše římské, které Země koruny české získaly vydáním Zlaté buly Karla IV., a které zastávaly až do zániku říše v roce 1806.

Karel IV. je především inspirativní osobnost. Níže uvádím jen vybrané momenty jeho života, neboť i v příštím roce budou oslavy pokračovat, i když v menším rozsahu.

Výběr událostí ze života Karla IV.

1316 – Karel IV. se narodil v Praze jako prvorozený syn českého krále Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny. Při křtu mu bylo uděleno jméno Václav.

- 1319** – Jako Václav (později Karel) byl otcem odebrán z péče matky a uvězněn na Lokti. Byl pak internován na Křivoklátě.
- 1323** – Byl povolán otcem do Paříže. Přijal při biřmování jméno Karel; téhož dne se oženil s Blankou s Valois, sestrou budoucího francouzského krále Filipa VI.
- 1331** – Otec ho jmenoval místodržícím na lucemburských panstvích v Itálii.
- 1333** – Příjezd do Prahy.
- 1334** – Byla vydána první Karlova listina jako moravského markraběte. Byla zahájena obnova královského paláce na Pražském hradě.
- 1339** – Karel IV. založil kolegiátní kapitulou Všech svatých na Pražském hradě.
- 1341** – Na zemském sněmu v Praze byl jmenován následníkem trůnu.
- 1344** – Bylo pražské biskupství povýšeno na metropolitní arcibiskupství. Byl také položen základní kámen ke Svatovítské katedrále.
- 1346** – Karel byl zvolen římským králem v Rhensu. Byl také korunován na římského krále v Bonnu jako Karel IV.
- 1347** – Proběhla Karlova a Blančina korunovace v Praze na českého krále a královnu. Karel založil kostel Panny Marie Sněžné jako součást karmelitánského kláštera. Založil také klášter na Slovanech (v Emauzích).
- 1348** – Založení Nového Města pražského. Vydání základních státoprávních listin a zakládací listiny pražské univerzity (studium generale) se čtyřmi fakultami. Byl také položen základní kámen ke hradu Karlštejnu.
- 1350** – Karel utrpěl vážné zranění pádem z koně.

- 1355** – Svatováclavský sněm v Praze, kde byl odvolán zemský zákoník – tzv. Majestas Carolina.
- 1356** – Byla vydána Zlatá bula Karla IV.
- 1357** – Byla vydána zakládací listina pro kapitolu na Karlštejně. Byl položen základní kámen Karlova mostu.
- 1367** – Byla vysvěcena kaple sv. Václava v pražské katedrále.
- 1378** – Karel IV. umírá 29. listopadu kolem sedmé hodiny večerní na Pražském hradě na zápal plic ve věku šedesáti dvou a půl roku. Ve dnech 11. až 15. prosince probíhají smuteční obřady. V pohřební řeči je císař Karel IV. Lucemburský poprvé nazván otcem vlasti s odvoláním na tradiční titul římských senátorů. Je pochován v královské hrobce chrámu sv. Víta na Pražském hradě po boku svých manželek.

Michaela Kubíčková
ředitelka kanceláře DR

Karel IV. - otec vlasti

Proběhlé akce

Druhý cykloturistický výlet Rousínov – Chocholík

Spolu s R-klubem Rousínov jsme uspořádali druhý turisticko-cyklistický výlet, přičemž cílem tentokrát byla rozhledna „Na Chocholíku“ u Drnovic. Pěší šli vedeni Libuškou Jarošovou z drnovické návsi po turistických cestách k rozhledně. Cyklisté jeli vedeni Jiřím Vymětalíkem z Rousínova od kostela Cyrila a Metoděje přes Habrovany a Luleč do Drnovic a k rozhledně. Tam se obě skupiny opět setkaly. Vystoupali jsme na rozhlednu, kde bylo hodně větrno, rozhlédli se po okolí, krátce odpočinuli a vyrazili nazpět. Cílem bylo rousínovské centrum volného času neboli R-klub na Tyršově ulici, přičemž cyklisté ujeli 2 krát 14 km a turisté ušli 4 km pěšky.

Do klubu jsme dorazili všichni, ba co víc – přišly i další děti. Věkové rozpětí byla téměř celá dekáda, holky a kluci ve věku 8 až 17 let.

Jiří Vymětalík

U rozhledny „Na Chocholíku“

Sbor v Mirovicích, který vyhořel, byl znovu slavnostně otevřen 16. září 2016. Z naší diecéze NO Blansko a Vyškov vypravily autobus pro věřící.

Pohlednici z pouti do Mirovic vydal Jiří Vymětalík

Výročí a narozeniny ***Blahopřejeme***

Mgr. Barbora Plisková – 4. února (40 let)
kazatelka v NO Kvasice

ThDr. Radek Hobza – 15. března (85 let)
farář v. v.

Mgr. Miroslav Kubíček – 19. března (65 let)
farář v Brně II a administrátor ve Znojmě

Doporučujeme ...

Vladimír Kubáč: Člověk před Boží tváří

Nakladatelství Vyšehrad vydalo výbor z díla bývalého děkana naší teologické fakulty, profesora Vladimíra Kubáče (1929 až 1993). Jde o počín velice záslužný, protože Kubáčovo dílo je dnes známé pravděpodobně pouze jeho žákům, absolventům HTF UK, a to je velická škoda. Prostřednictvím této knihy se s ním má konečně možnost seznámit i širší veřejnost.

Prof. Kubáč byl především významným starozákonníkem a hebraistou. Práce z tohoto oboru tvoří také hlavní osu knihy. Dále zde nalezneme některá z Kubáčových kázání, ale i statě přesahující do roviny beletristické. Je velice dobré, že si takto můžeme znovu připomenout nesmírný přínos osobnosti, jejíž význam a přínos daleko přesahuje rámec naší církve.

Ilustracemi knihu doprovodila Jana Wienerová.

Viktor E. Frankl: A přesto říci životu ano

Psychiatra, psychologa a zakladatele logoterapie Viktora Emanuela Frankla není asi třeba představovat, jeho dílo je u nás již dobře známé (připomínám např. knihu Bůh a člověk hledající smysl – dialog, který vedl Frankl s teologem a religionistou Pinchase Lapidem). Dnes chceme upozornit na jeho dílo *A přesto říci životu ano* – Psycholog prožívá koncentrační tábor. Nejde o knihu novou, Karmelitánské nakladatelství ji vydalo již před řadou let, ale to ani v nejmenším nesnižuje její význam, naopak, jde o svědectví, které je nutné připomínat a otevírat neustále. K pohledu „zevnitř“, jak jej byl schopen zaujmout Frankl,

bylo zapotřebí nesmírné a obdivuhodné vnitřní síly, ale právě díky té dokázal autor Osvětim nejenom přežít, ale i předat tuto zkušenost dál. O tom, jaký přístup k zruďné mašinerii, uprostřed níž se ocitl, autor zvolil, svědčí i tato jeho myšlenka:

„Většinu zajímala otázka: Přežijeme lágr? Neboť nepřežijeme-li ho, pak nemá toto utrpení žádný smysl. Naproti tomu mne trápila jiná otázka: Má celé toto utrpení, to umírání kolem nás, nějaký smysl? Neboť nemá-li jej, pak by nakonec nemělo smysl ani přežití lágru. Neboť život, jehož smysl stojí a padá s tím, zda si jej uchovám, nebo ne, život tedy, jehož smysl odvisí od milosti takové náhody, takový život by vlastně nemělo vůbec cenu žít.“

Saulův syn (2015)

Saul fia (Maďarsko), 107 minut

Žánry: Drama, Historický, Thriller

Motto: Opustil živé kvůli mrtvým.

Režie: László Nemes

Scénář: László Nemes, Clara Royer

V souvislosti s předchozí knihou bych rád upozornil na film maďarského režiséra László Nemese Saulův syn. Snímek, natočený v roce 2015, se odehrává ve vyhlazovacím táboře v Osvětimi. Pojednává o Saulu Ausländerovi, maďarském židovi a příslušníku tzv. Sonderkommanda, jehož členové byli od ostatních osvětimských vězňů zpravidla izolováni a měli na starosti ty nejstrašnější práce. Saul chce uprostřed mašinerie průmyslového vyvražďování důstojně pohřbit svého (nevlastního?) syna. Film přitom připomíná až „umělecký horor“ a poprvé v dějinách kinematografie ukazuje Osvětim jako chaotickou a přitom promyšlenou továrnu na smrt, jejíž chod musí udržovat sami vězni. Přelomový pohled na odlidštěnost holokaustu vynesl tvůrcům Velkou cenu poroty na festivalu v Cannes, Zlatý globus a Oscara pro nejlepší cizojazyčný film.

Datový plán

Prosinec:

- 1. 12. – vikariátní konference duchovních Brno
- 3. 12. – kurz základů teologie
- 8. 12. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 10. 12. – zasedání Ústřední rady
- 24. 12. – Štědrý den
- 25. 12. – Boží hod vánoční
- 26. 12. – Prvomučedník Štěpán,
sbírka na celocírkevní diakonii

Leden:

- 6. 1. – bohoslužba k výročí CČSH, sněmovní sbírka
- 7. 1. – zasedání Ústřední rady,
kurz základů teologie
- 12. 1. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 17. 1. – vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 25. 1. – porada vikářů
- 27. 1. – jednání Diecézního revizního finančního výboru
- 28. 1. – zasedání Diecézní rady

Únor:

- 2. 2. – vikariátní konference duchovních Brno
- 4. 2. – kurz základů teologie
- 9. 2. – shromáždění vikariátu Vysočina
- 11. 2. – zasedání Ústřední rady
- 18. 2. – vzdělávání pro statutáře náboženských obcí
- 25. 2. – shromáždění vikariátu Východní Morava,
kurz pro mladší animátory

Březen:

- 1. 3. – Popeleční středa
- 4. 3. – kurz základů teologie
- 9. 3. – společná vikariátní konference duchovních,
zasedání Teologického poradního sboru
- 11. 3. – zasedání Ústřední rady
- 18. 3. – shromáždění vikariátu Brno
- 24. 3. – jednání Diecézního revizního finančního výboru
- 25. 3. – zasedání Diecézní rady,
kurz pro mladší animátory
- 27. až 29. 3. – duchovní cvičení

Vinný kmen

občasník Brněnské diecéze číslo 21

Vydala Brněnská diecéze Církve československé husitské
v roce 2016

© Brněnská diecéze CČSH

Redakční rada: šéfredaktor: Miroslav Kubíček,
členové: Petr Šandera, Michaela Kubíčková, Pavel Pospíšil

Stálí dopisovatelé: Michal Hvězda, Šárka Chytilová

Sazba a tisk: Tiskové středisko DR CČSH v Brně.
Fotografie neoznačené autorem pochází z archivu DR.

Určeno pro vnitřní potřebu CČSH